

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

03 OPF, Komodity, Nekalé praktiky

Prezentace k přednášce předmětu Investiční nástroje & strategie

Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

<http://fiu.cms.opf.slu.cz/>

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

NEKALÉ PRAKTIKY NA FINANČNÍM TRHU

Prezentace k přednášce předmětu Investiční nástroje & strategie

Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

<http://kfi.rs.opf.slu.cz/>

Úvod do problematiky

- Důvěrné obchodování
- Podvody osob ve vedení finančních institucí
- Podvody dealerů
- Podvody finančních analytiků
- Podvody novinářů
- Falešné společnosti
- Účetní podvody
- Daňové podvody

Insider trading

- Není náhoda, že lidé z řad managementu některých podniků sjednávají kontrakty (nákup/prodej CP, derivátové obchody) ve správný čas.
- Za důvěrné obchodování se považuje sjednávání kontraktů, které nejsou veřejně známy, tedy nejsou na trhu dostupné.
- Ne ve všech zemích je však tato aktivita důsledně potírána, tolerují ji např. odpovědné britské úřady.
- Milton Friedman tuto aktivitu naopak obhajuje slovy, že nejlepším způsobem, jak sdělit trhu jisté informace, je vytvořit jimi ziskovou příležitost (zaměstnanci ví o podvodech společnosti a dají veřejnosti signál).

Insider trading

- CEO, CFO, COO (Chief Executive/Financial/Operating Officer) mají zejména přístup k citlivým informacím, které mohou snadno využít ve svůj prospěch.
- Trestných činů se často dopouštějí jejich rodinní příslušníci, kdy na základě neveřejných informací obchodují na vlastní účet.
- Případy důvěrného obchodování jsou evidovány rovněž na území ČR, kauzy osob z vedení Unipetrolu, společnosti ČEZ, které řešila ještě bývalá Komise pro cenné papíry.

Zdroje:

- JÍLEK, J. *Akciové trhy a investování*. Praha: Grada Publishing, str. 567-639, 2009. ISBN 978-80-247-2963-3.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

KOMODITY

Prezentace k přednášce předmětu Investiční nástroje & strategie

Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

<http://kfi.rs.opf.slu.cz/>

Úvod do problematiky

- **Potravinářský & zemědělský průmysl:** Bavlna, Cukr, Hovězí dobytek, Kakao, Káva, Kukuřice, Pomerančový džus, Pšenice, Sójové boby, Sójové maso, Sójový olej, Vepřové boky, atd.
- **Těžební průmysl:** Bezolovnatý benzín, Cín, Dřevo, Hliník, Měď, Nikl, Olovo, Platina, Ropa, Stříbro, Topný olej, Zemní plyn, Zinek, Zlato, atd.

Vlastnosti

- Zhruba do 80. let 20. století byly považovány za velmi rizikovou investici, která nenese požadovaný výnos.
- Hlubším zájmem a analýzou však bylo zjištěno, že právě díky jistým specifikům jsou optimální volbou pro diverzifikaci portfolií.
- Ať už se jedná o inflaci hnanou nabídkou, či poptávkou, ve většině případů komodit má na ně pozitivní účinek. Je třeba si uvědomit, že stoupá hodnota reálné investice a ať už chceme, nebo ne, komodity jsou součástí našeho života a jsme jimi doslova obklopeni všude, kam se podíváme.

Cukr

- **Charakteristika:** Bílá organická látka známá jako sacharóza, která se dostává jak z cukrové řepy (chladnější podnebí), tak cukrové třtiny (tropické). V obou rostlinách je identický, ale zatím, co řepa roste 1x do roka ze semínka, třtina je travina, která obstarává cca 75 % světové produkce.
- **Produkce:** Největší Brazílie, pak EU, Indie.
- **Využití:** Zejména potravinářství, ale rovněž jako přísada do některých paliv (např. ethanol).

Cukr – graf

Sugar #11 Mar 12 (SBH12.NYB) - NYBOT

[+ Add to Portfolio](#)

24.62 ↑ 0.03 (0.12%) Feb 17

Enter name(s) or symbol(s)

GET CHART

COMPARE

EVENTS ▾

TECHNICAL INDICATORS ▾

CHART SETTINGS ▾

RESET

Káva

- **Charakteristika:** Hotová komodita, která je ceněna jako druhá nejcennější na světě. Kávovník je stálezelený keř, který však dosahuje výše až 100 stop. Roste zejména v tropických oblastech. Dělíme dle zrnek: arabica (nejrozšířenější, cca 70 % produkce) a robusta (silnější, roste v nižších nadmořských výškách).
- **Produkce:** Brazílie, Vietnam a Kolumbie až 3. místo.
- **Využití:** Prvním nápojem z kávy bylo sice víno, dnes však stěžejně jako různě připravený horký nápoj.

Káva – graf

Coffee Mar 12 (KCH12.NYB) - NYBOT

[+ Add to Portfolio](#)

200.05 ↑0.75(0.38%) Feb 17

Enter name(s) or symbol(s)

GET CHART

COMPARE

EVENTS ▾

TECHNICAL INDICATORS ▾

CHART SETTINGS ▾

RESET

Pomerančový džus

- **Charakteristika:** Pomerančovník je subtropický strom, jehož bobulovité plody, pomeranče se dělí na 3 druhy: sladký pomeranč, mandarinka, kyselý pomeranč.
- **Produkce:** 70 % Brazílie, pak USA a Mexiko.
- **Využití:** Pomerančový džus se vyrábí pouze ze sladkých pomerančů. U této komodity však hrají roli i kyselé pomeranče, které se využívají pro výrobu marmelády nebo do různých likérů. Pomerančový olej se pak připravuje z pomerančové kůry a nachází užití jak v čistících prostředcích, koření, tak parfémeh.

Pomerančový džus – graf

Orange Juice Mar 12 (OJH12.NYB) - NYBOT

[+ Add to Portfolio](#)

187.80 ↑2.75(1.49%) Feb 17

Enter name(s) or symbol(s)

GET CHART

COMPARE

EVENTS ▾

TECHNICAL INDICATORS ▾

CHART SETTINGS ▾

RESET

Ropa

- **Charakteristika:** známá jako „černé zlato“. Vznikla před mnoha miliony let rozkladem malých vodních organismů. Stavba lodí, výroba zbraní, šperků, stavba pyramid, nebo i Babylonské věže. Jedná se o nejvíce žádanou komoditu na světovém trhu, již od dob průmyslové revoluce a vzniku petrolejové lampy.
- **Produkce:** Saudská Arábie, Rusko, Norsko (USA, Čína a Indonésie spotřebují mnohem více ropy, než vyrobí, jsou to země závislé na importu).
- **Využití:** Mnoho podob od „hořké“ až po „sladkou“ ropu, kterou rafinerie preferují zejména při výrobě motorové nafty a benzínu.

Ropa – BRENT

Titul - IPE BRENT

24.02.2023 9:53

■ Closing Price: 82,15 ■ Vol: 0,00

www.patria.cz

Zlato

- **Charakteristika:** Egypťané těžili zlato již před 4000 roky pro jeho krásu a vzácnost. První mince v Malé Asii asi 6 stol. př.n.l. Jedná se o vzácný kov, třpytivý prvek, který je odolný vůči žáru a většině rozpouštědel. Díky vzácnosti a tomu, že je téměř nezničitelné, koluje po světě v různých podobách veškeré vytěžené množství.
- **Produkce:** Krom Antarktidy, kde je těžba zlata zakázána, prakticky každý kontinent. Nejvíce asi Jižní Afrika, USA, Austrálie.
- **Využití:** Šperky, ale také elektrotechnika a už přes 3000 let stomatologie.

Zlato

Titul - AU

24.02.2023 9:55

■ Closing Price: 1 824,30 ■ Vol: 0,00

www.patria.cz

Komoditní indexy

- **DJ-AIGC index** – Dow Jones-AIG Commodity
Kombinuje komodity na základě vážených průměrů ve vztahu k likviditě a produkci USD za posledních 5 let. Stejně jako většina indexů usiluje o co nejoptimálnější diverzifikaci komodit a jejich ekonomické významnosti. Těžký energetický sektor a energetické komodity tvoří více jak 1/3 indexu (jinak asi 20 titulů).
- **CRB index** – Commodity Reuters/Jefferies
Komoditní index sledující trendy vybraných světových komodit (asi 19 titulů). Max 1/3 energetických titulů, vhodný pro investory, kteří se nechtějí potýkat s neznalostí jednotlivých komodit.

Indexy v grafech

Invesco DB Commodity Index Tracking Fund (DBC) ☆

NYSEArca - NYSEArca Delayed Price. Currency in USD
23.75 +0.18 (+0.76%) **24.10 +0.35 (+1.47%)**
 At close: February 23 04:00PM EST After hours: 06:54PM EST

Indicators Comparison Events Date Range 1D 5D 1M 3M 6M YTD 1Y 2Y **5Y** Max Interval 1W Line Draw

DBC 14.58 MA (50,C,MA,0) 15.57 MA (5,C,MA,0) 15.50

Open	14.84
High	14.97
Low	14.50
Close	14.58
Volume	8.22M
% Change	-13.52%

Zdroje:

- SHIPMAN, M. Komodity: Jak investovat a vydělat? Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1866-5.
- Vlastní zpracování Patria Finance, Yahoo Finance, 2012.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

KOLEKTIVNÍ INVESTOVÁNÍ

Prezentace k přednášce předmětu Investiční nástroje & strategie

Ing. Tomáš Heryán, Ph.D.

Katedra financí

<http://kfi.rs.opf.slu.cz/>

Obsah přednášky

- Historie
- Podílové fondy (druhy, charakter investic)
- Výnosová křivka

Úvod do problematiky

- Cílem kolektivního investování je optimálním způsobem zhodnotit volné finanční prostředky většího množství investorů, při současné snaze minimalizace rizika vhodnou diverzifikací a investiční strategií společného portfolia instituce.
- První vznik kolektivních investic je datován do druhé poloviny 18. stol. v Holandsku, kdy holandský kupec nabídnul investorům diversifikaci rizika při nízké výši kapitálu. Dle současné terminologie měl Eendragt Maakt Magt charakter uzavřeného podílového fondu.

Vývoj kolektivního investování

- Po úspěchu v Holandsku se postupně přes Belgii rozvíjelo kolektivní investování rovněž v Londýně, kde se investuje zejména do železničních dluhopisů.
- Otevřená forma přichází v UK až po velké hospodářské krizi, kdy se jedná o investice do fixně úročených CP po určitou dobu.
- Ke konci 30. let existuje v UK asi 30 otevřených podílových fondů se správou majetku v hodnotě asi 80 mil. GBP, spravovaných 15 správcovskými společnostmi.

Výhody:

- Profesionální správa úspor – odborníci spravující investice reagují, i na neočekávané tržní události, využívají rovněž derivátových strategií.
- Optimálnější diverzifikace rizika – individuální investor je omezen výší kapitálu.
- Úspory z rozsahu, i sortimentu – nižší náklady na diverzifikaci oproti individuálnímu přístupu.
- Široká paleta investičních nástrojů a produktů.
- Sociální odpovědnost domácností, které si tak mohou vytvářet zhodnocované prostředky na důchod.
- Jednoduchost a pohodlnost i pro nezkušené investory.

Nevýhody:

- Tržní způsob oceňování investičních instrumentů způsobuje, že ztráty dopadají přímo na investora (krom garantovaných fondů)
- Neexistence garančních systémů a vyrovnání v případě úpadku fondu, nebo jeho správce.
- Neschopnost plnění zpětného odkupu v případě problémů s likviditou fondu.
- Potenciální konflikt zájmů mezi investory a správci portfolií (maximalizace zisku/diversifikace rizika).
- Nepoctivé praktiky ze strany správce (provize).

Druhy institucí

- Otevřené
 - S vlastní subjektivitou – korporace získávají prostředky emisí akcií, kdy je následně alokují do investičních instrumentů. Investoři jsou akcionáři.
 - Bez vlastní subjektivity – vytvářejí je investiční společnosti spravující portfolia více fondů. Majetek fondu je však oddělen od majetku společnosti. Oproti vloženému kapitálu dostává investor podílový list (investiční certifikát), neřídí společnost.
- Uzavřené – přesně stanoven počet CP, které primárně umisťují na trh prostřednictvím. Investor nemá právo zpětného odkupu ze strany emitenta. Obchoduje se dále na sekundárních trzích.

Správa aktiv společnosti

- Interní – instituce má vlastní analytiky a portfolio a portfolio manažery.
- Externí – správu aktiv zabezpečují zejména bankovní skupiny a pojišťovny, zejména kontinentální Evropa, díky:
 - Úzkým vztahům s klienty distribučních kanálů.
 - Marketingová strategie univerzálních bank, které rozšiřují nabídku o OPF a mají větší důvěru klientů.
 - Klienti tak považují investice za atributy spořicíh účtů.
 - Příčinou jsou i nekalé praktiky bank, které nedůsledně rozlišují mezi spořicími účty a OPF.
 - Bankovní skupiny vytvářejí zejména dluhopisové fondy a fondy PT, což příliš nevyžaduje specializaci.

Druhy OPF dle předmětu investic ₁

- Finanční fondy – majetek se skládá zejména z CP a finančních derivátů.
- Fondy reálných aktiv – komodity, nemovitosti, drahé kovy.
- Peněžního trhu – předmětem investic instrumenty PT.
- Kapitálového trhu – dluhopisové, akciové, smíšené, nebo speciální. Ve skutečnosti drží také instrumenty PT pro řízení likvidity.
- Dluhopisové – shromažďují finanční prostředky do tuzemských, zahraničních, nebo euro-dluhopisů. V držení však mívají zastoupeny i majetkové CP, pro částečnou diversifikaci rizika.

Akciové kolektivní investice

- Agresivní růstové fondy – jedná se o agresivní investiční strategie do akcií problémových odvětví, zanedbaných společností. Využívají
- Růstové fondy – spekulace na vývoj kurzu zavedených společností, kdy výše dividend není podstatná.
- Příjmovo-růstové fondy – Kombinují vývoj kurzu s výplatou atraktivních dividend.
- Příjmové fondy – akcie vyplácejí vysoké dividendy.
- Mezinárodní fondy – víc jak 1/3 investic do zahraničí.
- Globální fondy – investice do celosvětového portfolia.

Druhy OPF dle předmětu investic 2

- Vyvážené fondy – díky nekorelovanosti kurzů některých akcií a dluhopisů se snaží diverzifikovat rizika (BEL, AUS).
- Speciální fondy
 - Sektorové – investují do vybraných sektorů a průmyslových odvětví, přičemž velké skupiny investují i do více (zemědělství, stavebnictví, chemický prům).
 - Flexibilní – nemají přesně stanovenou alokaci, záleží vždy na tržních podmínkách a rozhodnutí manažera.
 - Střešní – skládají se z dílčích fondů, majících specifické investiční charakteristiky. Umožňuje zajímavé investiční variace „pod jednou střechou“.
 - Fondy fondů – Investují svá aktiva do aktiv jiných OPF.

Druhy OPF dle rozdělování výnosů

- Důchodové – zaměřují se na maximalizaci výplat při stabilní výši aktiv na 1 CP. Zisky z nákupu/prodeje CP a inkasované důchody jsou pravidelně vypláceny,
- Růstové – naopak se snaží maximalizovat čistou hodnotu aktiv, připadajících na 1 CP. Pravidelné výplaty jsou tedy nepodstatné.
- Smíšené – řídí se dle tržní situace a buď se zaměřují na výši pravidelných výplat, nebo na maximalizaci hodnoty aktiv, připadajících na 1 CP.

Druhy OPF dle investiční strategie

- Indexované – podporuje teorii efektivního trhu, kdy se portfolio manažeři předpokládají správné ocenění trhu a za minimalizace nákladů se snaží přiblížit benchmarku (tržní index). USA má v případě akcií největší význam S&P 500.
- Garantované – snaží se zajistit tržní rizika vytvořením „ideálního portfolia“ diverzifikací investic do akcií, pokladničních poukázek a call opcí, popř. akcií a put opcí. Diverzifikace souvisí s nižším výnosem.
- Aktivní fondy – investují do široké palety instrumentů, přičemž s klienty uzavírají smlouvu na jejíž základě přijímají a vyplácejí pravidelné dávky (finanční supermarketů FundsNetwork, OneSource).

Hedgeové fondy

- Jedná se speciální druh kolektivního investování, které se nachází zejména v off-shore centrech a nepodléhá tedy klasické regulaci a danění.
- Klientelu tvoří bohatí investoři, kterých nebývá více než 100. manažeři jsou placeni jak fixně, např. 1 %, dosáhnou-li zisku a variabilně podílem na zisku.
- Společnosti kombinují jak investice do CP, finančních derivátů, ale kombinují je rovněž s investicemi spekulací na vývoj devizového trhu, do měn.
- Mnoho jich zaniklo v 60. letech, pak renesance v 90. letech, úbytek v průběhu finančních krizí.

ETF

- Burzovně obchodované fondy, společnosti emitují vlastní CP, podoba akcií, depozitních certifikátů, podílových listů. Tyto fondy jsou pevně vázány na vývoj nějakého indexu.
- Od klasických indexových fondů se liší zejména oceňováním a obchodováním v průběhu celého obchodního dne, využitím úvěru, nebo strategie short selling.
- Vznik na AMEX (1993), po r. 2000 se objevují i na burzách v Londýně, Frankfurtu, Curychu, ale také právě na území USA.

ETF energie (USA)

iShares U.S. Energy ETF (IYE) ☆
 NYSEArca - NYSEArca Delayed Price. Currency in USD
44.78 +0.66 (+1.50%)
 At close: February 23 04:00PM EST

Zdroje:

- MUSÍLEK, P. *Trhy cenných papírů*. 2. vyd. Praha: Ekopress, str. 433-454, 2011. ISBN 978-80-86929-70-5.

Mnohokrát Děkuji za Vaši pozornost! 😊

